

Előfizetési árak
 egész évre 4 ft., félévre 2 ft.,
 negyedévre 1 ft.
 Egyos szám ára 3 kr.
 Hirdetások ára különösen
 megbeszélendő.
 A lap megjelölés nélküli
 törtékon.
 Felelős szerkesztő:
ENDRE JÁNOS

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség: Deák-u. 8.
 Hova a lap szellemi részét illető
 közlemények küldendők
 Keziratok vissza nem tartanak
 Kiadóhivatal: Árpád-ut. 20.
 Hova a lap anyagi részét illető közle-
 menyek és előfizetési pénzek küldendők
 Kiadótulajdonos:
FUCHS ANTAL

PESTMEGYE SZABADELVÜ KÖZÖNSÉGÉNEK HETILAPJA.

Ujpest község vízellátásáról.

Irtá: Körösi Lajos.

II.

Alig van jelenleg Ujpesten szebb és fontosabb, főleg pedig aktuálisabb feladat, mint az emberiség legnélkülözhetlenebb szükségletét minél hozzáférhetőbbé tenni. Ez pedig a levegő és víz. Most pedig a vízről lévén szó, hogy annak egészségi szempontját feltűntethessük, tudnunk kell, hogy miként és mi-féle uton jut a víz a kutba.

Az altalaj vize eső vagy hó alakjában kerül a földre. A folytonos párolgás, lecsapódás és beszívódás hozza létre a víznek proceduráját. A víznek egy része a földre szívódik, más része a külső meleg behatása alatt elpárolog, és a nagy légürben ismét vízzé válva a földre hull és abba hatol.

De míg a víz ezen proceduráján keresztül megy, úgy a levegőben, mint a földben különféle alkatrészeket, vegyi elemeket vesz magába. Sok más elemmel, vegyülettel keveredik. Míg a víz pára a körlemből felveszi a levegő szénsavának és amoniakjának egy részét, a földre érve és a földrejutva feloldja a talaj egyes ásványi részeit, t. i. a föld alkotó közegeinek sötétartalmú részeit, szóval a földnek könnyen feloldható ásványi részeit. Onnan van, hogy egyes helyeken keserű, szénsavas, kénhidrogénes, vastartalmú stb. ásványvizekre akadunk, mindég olyanokra, a minő a talaj ásványtartalma.

Igy pl. a Lágymányoson keserű vízforrásokra bukkanunk, a Margitszigeten kénhidrogénes, kevés jód vegyületű.

Szliácson vasas, Borszéken, Mohán szén-savas stb. vizekre akadunk.

Ez azért van, mert ott a talajvíz, a különféle földrétegeken keresztül hatolva, azoknak ásványi részeit feloldja és magába veszi.

Már ezekből is kitűnik, hogy a kut vize különféle ásványrétegeken keresztül hatolva, azoknak ásványi jellegét veszi fel.

Legveszélyesebb a kut vize, ha a víz rothadó szerves maradványokkal ellátott talajon megy keresztül, ez az ártalmas anyagokat magába véve önmagát fertőzi meg. Ez különösen ott mutatkozik nagyobb mértékben, a hol trágyadomb vagy peczegődör van a közelben. Most a víz azoknak mindenféle ártalmas vegyi alkotó részeit feloldva, a kutba gyűlemlik.

Tehát a víz megfertőzése csak ott lehetséges, a hol fenti viszonyok léteznek. E körülményeket pedig ki kell kerülni, az ellen védekezni kell. E célból a kutakat oly mélyre kell ásni, hogy a szivattyu kosara a feltalaj vizét ne érinthesse, hogy a kutat pecze- vagy trágyagödör, esetleg csatorna közelébe ne építsük. Helyes ha a feltalajba, a kutfalazata körül szigetelő réteget teszünk, a minők pl. a káposztásmegyeri vízműveknél vannak.

Mindenesetre legalkalmasabb a vízvezeték, mely a vizet szűrve bocsátja a közönség rendelkezésére, de az is csak úgy válik be sikeresen, ha a vízvezetéki rendszert kellő figyelemmel és szakértelemmel oldják meg, a minől azonban más alkalommal fogok értekezni.

Csatornaépítkezés a Váci-uton.

A község képviselőtestülete még a nyár folyamán elhatározta volt, hogy a Váci-uti állami csatornát a Mauthner gyártól a megyeri fasorig kiegészíti.

A község mérnöke e határozatnak megfelelően a szükséges tervet és műszaki műveletet elkészítve, a jóváhagyás kieszközölésére véget a pestmegyei kir. államépítészeti hivatal útján a kereskedelmi miniszter urhoz terjesztette fel.

Az előjárás áthalva azon tudattól, hogy e csatornaépítkezés úgy közegészség, mint köztisztasági szempontból immár halaszthatatlan, nem várva a miniszteri jóváhagyást, a munka keresztülvitelére zárt ajánlati versenytárgyalást hirdetett azon reményben, hogy a pályázati határidő lejártáig a felsőbb hatóság jóváhagyása is kieszközölhető. S e fellevesében nem is esatlakozott, mert bár hivatalos uton a jóváhagyás ugyan meg nem érkezett le, de magán értesüléseink szerint az immar megtörtént s így biztosra vehető, hogy a közérdekre nevező oly fontos építkezés meg az ősz folyamán végre is hajtatik.

A munka biztosítására kiírt pályázat e hó 1-én járt le s nem várt sikeres eredményre vezetett. Nem kevesebb, mint hét ajánlat érkezett be. Az ajánlatok előjárásági ülésen nyilvánosan bontattak fel.

Ajánlatot tettek:

1. Fröly Lénárd.

A gyűjtő csatorna folyómeterere	14.50
A tisztító akna	14.50
A házi csatorna	5.—
A víznyelő	4.—

2. Schiffer Miksa.

A gyűjtő csatorna folyómeterere	14.—
A tisztító akna	12.—
A házi csatorna	5.30
A víznyelő	3.50

TÁRCZA.

Tények.

(A spiritismus köréből.)

Irtá: Deutsch Jenő.

Valóban, tényekről, fizikai megjelenésű, érzékelhető tényekről van szó, nem pedig a gondolkodó elme bizonyosság nélküli hipotéziséről, a fantázia szülötteréről avagy történelmi, rejtélyes adatokról.

A tetel, melyet eddig csak a vallás tanított, de a modern emberiség többsége hallgatag vagy hangos székepszísevel el nem ősmert, most, a századvég hitetlen, »felvilágosodott«, a fizika és az érteki megismerés törvényeire támaszkodó gondolkodása dacára a homályból előtörő nap fényével világosodik. — Harminez millió ember már igaznak, bizonyosnak vallja. Van, kell lenni egy túlelági létnek; a lélek megszabadulva testi bilinesétől folytatja megtisztultan életet, mint »intelligibilis substantia«, öntudatos való érintkezik a gyarlo földi emberrel, ki saját lelkevel a hit s a megismerés magaslatára tud emelkedni.

Tények, melyek itt közelünkben, a misztifikáció minden gyanuján felülálló, előkelő körben előfordulnak, de ezen kívül, ha sporadice is a legműveltebb, tehát legszeptikusabb osztályok kebelében hihetetlen »csodák« alakjában felmerülnek: tények, melyek min-

den laikus vagy tudományosan képzett ember által a spiritisztikai seance-okon megközelíthetők — hínk, csiriztatják az előbb vakhínek belyegzett meggyőződést, amely hivatalva van a halálunk utáni lét, a földönföldi világ rejtelmeibe emberi szemnek pillantást engedni: ez az a meggyőződés, mialatt új tudás, új kutatás kapuját nyitja meg — a mindedig vallott legnemesebb felfogás, az Istenhit szolgálatában alvyan regenerálja a hanyatló vallásos szellemet is.

Mik azok a tények, melyekből e meggyőződés ujabban erejét merítette? Egy kedves családtagját, testi-lelki jó barátját elvesztett, családú és baráti kör összeül az este esőndjében, meta áhítattal, kezeit az egyszerű, családi faasztalra téve a halvány fényű lámpa felhomályában a rezen, elhunyt családtag, jó barát lelki megjelenését várják, nyugodtan, különös izgalom és a székeplák által emlegetett autoszugeszió jelei nélkül, miközben hús fuvallat, inkább hőeresz jelentkezik a nyugvó kezekeken a hüvelykujj tájékan, aztan halk kopogás az asztal belsejéből; a jelenlevő orvosok az asztalra hajtják fejüket s hallgatják ezt a mechanice nem eszközölhető zörejt, melyet az asztal rázódása, neha huzódása, sőt egyes seance-okon sulypontjából való kihajlása követ. A »medium«, a hölgy, ki hosszas gyakorlat után képes lett a »szellemek« nevezett erővel való közlekedésre, fennhangon kéri a megjelent láthatatlan valót, nevezne meg magát, vagyis az itt leirt seance-on szokásos a-b-c elisorolása közben a szükséges betűk-

nel adjon fizikai jelzést, mely utonfajtan a nevel (itt ama családtag nevet, de sokszor más neveket is) a résztvevők feljegyzik. Ezután jönnek ama nyilatkozatok, melyekről Önök, olvasóim, már a napi lapok ezikkeiben is többnyire szatirikusan tárgyalva a szellemvilág közlesei gyanánt olvashattak. En csak az általam feljegyzett nyilatkozatot közlöm, melyet az ismeretlen erő egy zárt boritekban levő szó körülírásául dictált: »Bizatok és esatlakozni nem fogtok * Tudjátok-e, hogy mindég kiserlek, bizton ott fenn látjuk egymást«. A zárt boritek tartalma: »Remény.«

Nem folytatom a seance leírását, a manifestációk természetfeletti, a fizika törvényeit meghazudtolo felsorolását. Van erre egyebütt, a spiritizmus irodalmában széleskörű kazuisztika.

Itt csak vázlatos vonásokban a spiritizmus történetét és a szellemekkel való közlekedés magyarázatát óhajtom adni, ez utóbbit egy kiváló, fennkölt gondolkodású filozofusunk nevezeti, adatai és a saját fejledező, kutató megismerésem alapul vetelevel.

A spiritizmus nyomaival az ó-kor keleti népeinél, azok profétáinál, mágusainál találkozzunk, majd a görögöknél, a kiknél főleg a római császárok torszakában a neoplatonikus iskola (Plotinosz, Proklosz) képviselő támaszkodván Platon kifejezett sejléseire a testnek az értekenföldi gondolkodáshoz való viszonyáról. Plotinosz, ki leveti teste bilineseit.

* A pontok helyén nevek következnek.

3. Kissebesi gránit kőbányák részvénytársaság.

A gyűjtő esatorna folyómeterére	13.50
A tisztító akna	7.—
A házi esatorna	6.50
A víznyelő	3.50

4. Melocco Péter.

A gyűjtő esatorna folyómeterére	11.50
A tisztító akna	9.75
A házi esatorna	5.—
A víznyelő	2.50

5. Benedek Dezső.

A gyűjtő esatorna folyómeterére	10.90
A tisztító akna	8.50
A házi esatorna	8.50
A víznyelő	3.60

6. Basch és Halász.

A gyűjtő esatorna folyómeterére	10.10
A tisztító akna	11.18
A házi esatorna	2.93
A víznyelő	2.12

7. Glattli Károly.

A gyűjtő esatorna folyómeterére	7.70
A tisztító akna	7.05
A házi esatorna	2.90
A víznyelő	2.35

Az ajánlatok utánszámítás czéljából kiadattak a közseg mérnökének, ki tudunkkal a legelőszöb ajánlat mellett foglalt állást.

Heti tájékoztató.

Október 31 nap.

13. csütörtök. *Kilmán.* Láng Lajos magy. politikus szül. 1849.

14. péntek. *Kallisztus.* A porosz hadsereg leveretése Jena mellett 1806.

15. szombat. *Teréz.* A budapesti népszínház megnyitása 1875. Id. Ábrányi Kornel zenészerző szül. Szt.-György Ábrányon 1829.

16. vasárnap. *Gál apát.* Gr. Gvadányi József lovasgenerális. szül. 1725.

17. hétfő. *Hedvig.* Deák Ferencz a hazabölese szül. 1803.

18. kedd. *Lukács.* III. Frigyes német császár és porosz király szül. 1831.

19. szerda. *Ferdinánd* Scipió győzelme Hannibál fölött Zamanál 202 Kr. e.

H I R E K.

— **Olvasóinkhoz.** Lapunk folytatolagos tárczája: »Öt évig a francia idegenek legiójában« a mai érdekes tárcza miatt, melyre t. olvasóink figyelmét e helyen felhívjuk, ki-szorult.

saját különvált lelke szemléletbe merül, mi-által egyesül egy rövid időre a mindenek felett álló, észszel föl nem fogható egységgel, a dolgok ősananyagával, — megsejti a földön tul, az érzékenek tul valót. Ez a legtisztább, sub-jectív spiritizmus, külső effectusok nélkül. — Nem tekintve a spiritizmus nevet bitórló csalást, misztifikációt, hüvészkedést, szellemfo- tografiást, melyekkel e század elején (Cagliostro!) napjainkig érezhető hatással el- riasztották a gondolkodó embereket erről a pozitív tudományos területéről: nem reagálva a felületesen gondolkodó és szemlélődő szkep- tikus kicsinylésére, — tekintélyi érvként em- lithetem, hogy az egész modern fejlődésű fi- lozofia minden kiváló képviselője komoly megfontolással tárgyálja a lelki külön élet s annak földön tul maradátságának nagy problémáját. Ezek eredményeit, mint külön kutatásaim tárgyát más alkalomra hagyom.

Rá kell tennem azonban a séance-okon előforduló fizikai effectusok, a legmegfogha- tatlanabb tények megközelítő magyarázatára, mert hisz ez az a punctum saliens, mely kö- rül a spiritizmus valóságának vagy tévedése- nek kérdése megfordul. Miben áll ez a fizikai tünemények mivolta? Hogy egy szokásos ha- sonlattal éljek, olyanok e tünemények, mint a villamosság: az asztal rezgése csak olyan, mint a fényhatás, melyet a kétféle villamos áram különböző okoz; ámde az erő, mely az áramokban, az erő, mely a spiritizmus fizi- kai nyilvánulásaiban jelentkezik a maga mi- voltára nevezé ismeretlen. — Miert állítjuk mégis mi, spiritisták, hogy a mozgató, a je-

— **Személyi hírek.** Amint értesülünk a vallas- és közoktatásügyi miniszter Papp Sallagyi László czimzetes osztálytanácsost, valóságos osztálytanácsossá nevezetett ki. Gratulálunk! — Szőnyi Rihard kedves es- adlájával Olaszországban időzven ismét vissza- érkezett körünkbe. Üdvözöljük!

— **Kinevezés.** A pénzügyminiszter Leng- váry Béla fogyasztási adóhivatali gyakornokot, fogyasztási adóhivatali tisztte nevezte ki.

— **Ujpest közseg számadasai.** Az 1893., 1894., 1895., 1896. és 1897. évi közpénztári számadások a közsegi képviselő-testület f. hó 12-en tartott közgyűlésen Bálinty Pál megye- bizottsági tag elnökölete alatt letargyalattak. Most már mi sem álltjában, hogy az 1898. és 1899. évi költségelőirányzatok a zöld asz- talra kerüljenek s a mint tudjuk még e hó fo- lyamán közszemlére ki lesznek tevé.

— **Itt a jarasbiróság.** Azaz még egészen nincs itt, csakis a budapesti kir. törvényszek elnöke, dr. Horváth Ferencz járt e hó 12-en Ujpesten, hogy a jarasbiróság czéljaira fel- ajánlott helyiségeket megtekintse. Zsoldos fő- jegyző kalauzolta őt szemléjén. A törvény- szeki elnök megtekintette az összes ajánlatle- vők házáit s a helyiségekről följegyzeseket tett, de arra nézve, hogy melyik ajánlatot fo- gadja el, még nem határozott. Most már te- hát egész komoly a dolog, ugyannyira, hogy 1899. január 1-jén az ujpesti jarasbiróság megkezdi működését.

— **Iparkamarai tagváltás.** Az ujpesti ez év tavaszán megtartott iparkamarai tag- vá- lasztást a kereskedelmiügyi miniszter, mint azt már részletesen megírtuk, formahibák miatt megsemmisítette. Az új választás f. hó 8. és 9-en folyt le csekely érdeklődés mellett. Az iparos tagok választása alkalmából leada- tott 179 szavazat. Ebből kapott Weisz Mór 118, Wolfner Tivadar 99, Csepreghy Pál 92, Himmer Ferencz 75, Tóth János 72, Pótz Mihály 19, Gerő Zsigmond 14 és Weisz Armin 1 szavazatot. A mennyiben 3 tag volt válasz- tando, megválasztott tagoknak Weisz Mór, Wolfner Tivadar és Csepreghy Pál jelentet- tek ki. A kereskedők közül 1 tag volt válasz- tando. Leadatott 58 szavazat. Ebből kapott Friedmann Armin 56, Diamantstein Lajos 2 szavazatot. Ez utóbbira Ehrenwald Vilmos és Schön Bernát szavazott. Ezek után kereskedői kamarai tagnak Friedmann Armin jelentet- tet ki.

— **Fogyasztási bérlet.** A közseg megkapta a bor- és hus után szedhető fogyasztási adó bérletet. Mi nem, régen felszólaltunk a pénzügy- igazgatóság túlkövetelése ellen. Ez ugylátszik, hatott. De a legnagyobb érdem mégis Wolf- ner Tivadar ö. sz. képviselő és Zsoldos János főjegyző. Utóbbi készítette a kimerítő emlék- iratot, előbbi pedig közvetítette azt és szeme-

lyesen közbenjárt a pénzügyminiszternel. Eddig bérlet fejében fizetett a közseg 62.000 frtot, ezentul fizetni fog 61.000 frtot, ebből azonban 5% kezelési költséget vissza kap s így a bér összeg 58.000 frtot fog kitenni.

— **Az építő iparosok teli tanfolyama a budapesti m. kir. allami felső (építő) i. aris- kolában (VII Damjanich-u. 28)** november 3-án nyílik meg. A tanfolyam negy folevre terjed. Az első evfolyamra való felvétel feltetelei: Legalább 15 éves életkor, irni- olvasni es számolni tudás s legalább egy építkezési idő- szakra terjedő gyakorlati működés a kőműves, a kőfaragó, vagy az ácsmesterseg teren. Szük- séges bizonyítványok: 1. Keresztlevel, vagy születési bizonyítvány, — 2. Erkölesi bizo- nyítvány, — 3. Az elévzett isk. osztályokról szolo bizonyítványok. 4. Munkakönyv, vagy iparhatóságilag hitelesített munkabizonyít- vany. Díjak: 2 frt beiratásdíj, 10 frt tandíj, 2 frt szertári biztositek.

— **Tanczfolyam.** Rotter Malvin népszin- házi balletmesternő f. evi november hó 1-én kezdi meg tancztanfolyamát a Széchenyi ká- veház »Közmmvelődési kör« helyisegeben, (be- járát az udvaron.) A tanczórak kedden, csü- törtökön es vasárnap este 7 orától fel 10 óráig tartatnak. Beiratásokat már most is elfogad Rotter Malvin, Kis Deák-uteza 16. szám alatti lakasan. Ajánljuk a nagy közönség figyelmébe.

— **Az »Ujpesti gyermekbarat egyesület«** f. hó 9-en rendezett hangversenye, mint az ed- digiek, most is jól sikerült. Nem voltak ugyan annyian, mint a mult evben, mert akkor zsu- foiva volt a terem, mind a mellett egeen voltak arra nézve, hogy az egyesület egy az anyagi, mint az erkölcsi sikert illetőleg meg- elégedett legyen. A műsört Tarnay Alajos zongoraművész nyitotta meg, bravourral játsván el egy zongoranyitányt. Utanna Somló Emma, a Magyar-Színház tagja cse- vegte el Eadródi »Vissza várlak« című elbe- szelést. Majd Dióssyné Handel Berta, a m. kir. operaház tagja enekelte nagy hatással a madárdalt a Bajazzókból es egy francia dalt Denzától. A tüntelő tapsra meg egy magyar dalt is enekelt. A hangverseny feyponkját Takáts Mihály szintén operai tag eneke ke- pezte. A bordalt enekelte a »Ninone«-ból es Schumann »A két granatos«-át. Somló Emma ismét a podiumra lépett s erdekesen, von- zoan elmondta Rákossy Jenő »Az éjjeli ka- landját« es couplekat enekelt. Dióssyné es Takáts Mihály kettőse zarta be a műsört, a mely után a publikum egy része távozott, míg az ott maradtok tanczra perdtültek. A mu- latság sikerülte közül az erdem oroszlanrésze Weisz Jónás vigalmi bizottsági elnököt illeli meg, de hozzájárultak a rendezeshez farad- halatlan ügybuzgalommal Silbermann Izidor egyesületi elnök, Barth Mór alelnök, Kurcz Gyula penztáros es Lattisz János ellenör.

— **Szüreti ünnepely.** Az »Ujpesti polgári kör« szüreti ünnepelye mult vasárnap feny- sen sikerült. A viz szüret d. u. 4 órától, este 7 óráig tartott es a birak a kedves esőszöknek buzgalma es ebersége folytán alig győztek a sok megbírságot. A szüret után tancz volt, mely a késői hajnali órákig tartott.

— **Nyilvános nyugtazas.** Az alakuló ujpesti »Petőfi kör« 1898 október 1-én rendezett mulatsága alkalmával a következő felülfizeté- sek folytak be: Gelencsér Danielne 3 frt, Trezsz Karolyne, Poók János Weisz Honka Máté A. 1 frt 50 kr. — 1 frt 50 kr. Czerna N., Mantler N., Madarassy Lipót, Jakobovits Márkus, Szediacs-k N., N. N., Dr. Fuchs Jozsef es Hartmann János 1—1 frt, Kozma Gyula 30 kr. A rendezőség ez uton fejezi ki hálás köszönetet a szives adakozóknak.

— **Kerekparozók figyelmébe.** A Feldmann- fele »Pannonia« kaveház, melyet a kerekpa- rozók előszeretettel látogatván meg, a kerek- parozók gyűlhelyévé vált.

— **Artezi furdó es gyógyhely a rakospa- o- tai parkban.** Egy fővárosi tekintélyes penz- intézet Laky Bakits János jól bevált terve- szerint artezi furdót es üdüőhelyet akar le- tesíteni a rakospalotai erdő közepén. Ez min- denesetre egészesen eszme es Ujpest es Rá- kospalota fehirragzására igen fontos volna. Azonban egy akadalya van: gróf Karolyi San- dor. Ha azonban a penzintézet a gróffal meg fog tudni egyezni — a miben nem keteke- dünk — akkor a furdó es üdüőhely egy nagy részvénytársaság segilségével hamar létre fog jönni. Bár úgy lenne!

lenlevő erő a mi elhunyt edvesünk lelke? — Először, mert ez idő szerint sem a Mesmer állati magnetizmusával, sem az emberből ki- induló fiziológiai törvénnyel ezt a fizikai fenomen megmagyarázni, ennek okát fel- tüntetni, azt elfogadhatóvá, plausibilissé tenni nem lehet; a séance-ok mindig újabb es újabb adatokat adnak, melyek ez elmeleteknek egészen eszszelleteikben czafolatlanul szolgálnak.

Másodszor, mert a dictált mondatokból oly, az egyent életében jellemző s a tulvilági flu- idum iránt fogékony médium által egészen is- meretlen, tehát az ő tudatából nem származ- ható mozzanatok merülnek fel, melyek a fizi- kai manifestáció forrását egyedül a spiritis- mus által valót intelligibilis substan, a megjelenő, megnyilatkozó lelekben birhatják.

A spiritizmus, mint annyi más tudomány, halad tovább megkezdett utján. Miken a külső, rendkívüli jelenségeket tartalmazó alchimiaiból es astrologiából az emberi tu- dományok kor, dy két alakja a chemia es ast- ronómia fejlődött, ugy áll a spiritizmus pers- pectivájában egy hatalmas, nagy-szerű tu- domány, a ható körök tapasztalatainak most még ismeretlen tapasztalatainak tudománya. Es e tudomány erdekeiben még csak azt a ke- relmet fűzőm soraimhoz, menjenek el a szkep- tikus urak es hügyek, ha alkalmuk leszen egy-egy séance-ra, tanulmányozzák a filozof spiritista irodalom műveit.

Tényeket fognak olvasni es látni, megany- nyi ékes virágot, melyek majdan az emberi megismeres erelő fénye alati a tudás faján újabb gyümölcsöket teremnek.

— **Alakuló közgyűlés.** Az újpesti polgári leányiskola ifjúsági önképzőköré Gallauner Anna tanárnő elnökölete alatt múlt vasárnap délelőtti tartotta meg az ideai alakuló közgyűlést. Gallauner Anna megnyitó beszéde után Gallauner Luiza igazgatónő lelkes szavakban az önképzőkör céljait fejtegette, a mire Guttmann Jolán növendék a kör alapszabályait olvasta fel. Ezután következett a tisztújítás, mely a következőképen alakult meg: Gallauner Anna tanárnő elnök, Halamasek Dóra II. elnök, Lattisz Julia, Guttmann Jolán jegyzők, Balló Mariska, Egyenesty Olga penztárnokok, Erschinger Jánosné tanárnő főellenőr, Vinternitz Margit és Fürst Frida ellenőrök. Az új tisztikart a jelenlévők eljenzéssel fogadták. Most Gallauner Luiza igazgatónő azt az indítványt tette, hogy a kör alakítsa egy végvármű bizottságot, mely hivatva legyen tanulmány-kirándulásokat rendezni. Az indítványt a jelenlévők egyhangulag elfogadták és a bizottság nyomban meg is alakult. Elnöke lett Luszting Emma tanárnő, bizottsági tagok: Kornfeind Ella, Hilf Paula, Enyedi Róza, Makay Ida, Natonek Berta, Schweiger Aranka, Antony Magda, Muraró Amália, Vedress Margit és Marcsik Etel. Ezzel a közgyűlés a növények nagy öröme között véget ért. (Megjegyezzük, hogy a választás minden pressió nélkül történt, tehát tiszta választás volt. Szerk.)

— **Pannama a »Polgári körben«.** Nem esemény feltűnést fog Ujpesten kelteni az a szenzációs hírlök, melyet ez alkalommal Ujpesti közönsége ele viszünk. A szomorú dologról személyesen győződöttünk meg, de van sok szemtanú is, a ki sajtóper esetén a dolog tényállását bizonyítani fogja. A pannama hőse egy előkelő újpesti polgár, községi képviselő, a ki a közönség rokonszenvet és népszerűségét bírja, a ki a körben előkelő állást foglal és a kör tagjainak teljes bizalmát és nagyrabecsülését bírja. Fajdalommal írjuk le a szomorú történetet, de a nyilvánosság megkívánja, hogy napfényre hozzuk. Le kell tehát rántanunk a leplet és kiírni, hogy az »Ujpesti polgári kör« alelnöke, Czipauer János a pannama hőse, a ki a múlt vasárnapon tartott szüreti ünnepélyen, nagy feltűnést okozva, ellopta a nagy koszort. De rajta vesztett, két kedves hölgy a lopásért és a bíróság elé vitte, a hol 5 frt megbírságolás után ismét visszanyerte szabadságát.

— **Szüreti ünnepély.** Az »Ujpesti Kossuth Lajos betegsegélyező- és temetkezési nőegylet« f. e. október hó 16-án az »Ujpesti polgári kör« helyiségében szüreti ünnepélyt rendez. Kezdeté d. u. 3 órakor. Belepti díj: személyjegy 40 kr., előre váltott jegy 30 kr. A kik zászlószegeiket már bevették vagy az ünnepély napjára beverik, illetve a szüreti ünnepélyen beverni szándékoznak, mindazok belepti díjat fizetni nem tartoznak. Nevezett egylet a következő meghívót boesátotta ki: »Meghívó. Nemzetünket ért azon megrendítő nagy csapás közepette, hogy lángolóan szeretett Királyasszonyunkat a végzett f. e. szept. hó 10-én, tehát éppen zászlószentelési ünnepélyünk küszöbén, ragadta el tőlünk oly kegyetlenül, a legfájdalmasabb erzetet keltette egyletünk minden egyes tagjában. Ezen lesújtó hír hallása alatt, hogy érzelmeinknek külsőleg is kifejezést adjunk, hogy szeretetünket s kegyeletünket megnyilvánítsuk, nyomban elhatároztuk s határozatunkat tett követte az ünnepélyt, mely előadható már nem volt, a műsortól elterelőleg, hangverseny, táncz és egyáltalában minden zene nélkül tartottuk meg. A szeretet, a ragaszkodás Felséges asszonyunk iránt, a beállott nagy gyász, melynek hatása alatt mindnyájan állottunk, tömegesen távol tartotta az ünnepélytől Ujpest igen tisztelt polgárságát, olyannyira, hogy egyletünk felszentelt zászlaja rudjába a zászlószegek a remélt eredményhez kepest alig számbavehető számban verettek be. Ezen egyletünkkel anyagiilag igen érzékenyen érintő körülmény az, hogy az országos gyász elmúltával s annak biztosítása mellett, hogy hálaérzetünk s kegyeletünk Felséges asszonyunk, mint a legjobban nő iránt, soha meg nem szűnend, arra készített, hogy a zászlószegek folytatolagos beverésére újabb alkalmat nyújtsunk az egyletünk által rendezendő szüreti ünnepélyen stb.«

— **Nyilvános nyugtázás.** Az újpesti ev. ref. egyház javára f. e. július 9-én tartott jóté-

konyezelű táncmulatság tiszta jövedelme 477 frt 34 kr. volt. Felülfizettek: Egy valaki 120 frt, Völlner Tivadár és neje 100 frt, Keramit gyár 25 frt, Gr. Karolyi Sándor 10 frt. »Ujpesti ker. bank«, Volfner Lajos, Volfner Nándor, Maté Ambrus, Kárpáti József, Halamási Sándor, Leiner Testvérek, Hüffer Miksa 5—5 frt, Mauthner Mihály, Lindt János 4 frt 50 kr.—4 frt 50 kr., Aldorfer J., Winternitz Gyula 4—4 frt, Dezső Lajos 3 frt, Friedmann Ede, Weisz Adolf, Hochbaum Jakab, »Ujpestvidéki takarékpénztár«, Gallauner Luiza, Csekey János, dr. Kovács Nagy Lajos, Schreiber Gyula, dr. Hedervári Ernő, dr. Kis Sándor 2—2 frt, Baumgarten Etelka, Lövy David, Gerő Zsigmond, Kopper Lajos 1 frt 50 kr.—1 frt 50 kr., Vikár István, Deri Ferencz, Gallauner Anna, Katona József, Cziegler József, 1—1 frt, Schwarcz Jakabné, Ugró Kálmán, özv. Fogel Róza, Somodi Peterne, Lichtenstein J., Kanovits Zoltán, Benkő István, Gurányi István, Peter Kálmán, Toth N., Szűk József, Kulhy István 50—50 kr. Összesen: 354 frt. Ugy a felülfizetéseket, valamint a mulatság rendezésében résztvettek fáradozásáért az egyháztanács lapunk utján fejezi ki legmelegebb köszönetet.

SPORT.

Budapesti őszi meeting.

Azok a kellemes őszi napok nagyon kedveztek az ideai versenyek utolsó napjainak és azért mindig nagyszámú közönség gyönyörködött a szép futamokban.

A múlt szombati verseny érdekességét főleg a földművelési miniszterium 40 ezer koronás díja kepezte, melyet Sharpe nyerge alatt Ignác nyert meg.

A vasárnapi verseny főtulaját a totalisateur-handicap kepezte, melyet ugyancsak Sharpe lovaglása mellett Zászlós vitt el.

Kedden az utolsó napon telivereink a Szent László díjért versenyeztek, melyet ismét Sharpe lova: *Barnato II.* jutott gazdájának.

Tehát Sharpe nagy győzelmet aratott a három utolsó versenyen.

A városligeti gyepek most esendes lesz tavaszig, a kellemes térsport most pihenni fog, míg a tavasz lehetéle új életet fog önteni a sportmennerekre.

IRODALOM.

— **Rozsavölgyi és Társa** cs. és kir. udvari zenemű nagykereskedése újabbán ismét néhány népszerű és tetszefős zeneművet adott ki. Így a legkedveltebb s mostanáig nagyon felkapott Kutschera Alois kupletszerző gyönyörű keringő dala: »Weist du Muatterl was i' tramml hab«, a humoros: »Der Rabe und das Taubchen«, előbbinek 1 korona 25 fillér, utóbbinak 1 korona 50 fillér az ára, most jelent meg izléses kiállításban s csakhamar országos népszerűségbe számít Rózsa Gyula: »Annuska-Gavotte«-ja könnyű s amellett igen dallamos munka, ára: 1 kor. 50 fill. Utolsóinak marad, bár értékeben méltán sorakozik az előbbiekhöz, Geiger A. Mór új Climera keringője, melyet a farságon minden mulatságon hallani fogunk, olyan kedves és fülbemászó. Ára: 2 kor. Ajánljuk ezen kiadványokat olvasóink szíves figyelmébe.

Szépirodalmi csarnok.

Bűnösök házassága.

— Regény —

Írta: Erschinger Jánosné. 19

Hiszen meg kiténnék magunkat annak, hogy a gaz-ficzkók felgyűjanak házainkat, így nem bántanak bennünket, mi közünk hozzájuk, lördödjek velük a csendőrség.

Azért most hát a kereszt és lomoneusi csendőrség vette a hajszát kezébe, de én azt hiszem, hogy Bête-noirnak nem egy könnyen fognak elbánni.

Hm, hm! — mormogott Róger.

— Mondott ön valamit? — kérde a koresmárosné.

— Azt mondom, — felelt a lovas, hogy szíves elszelést még betetőzhetné azzal, ha reggelimről gondoskodnék, mert őszintén szólva, hatalmasan megéheztem.

Mialatt a koresmárosné kiment a reggelit elkészíteni, sajtáságos gondolatok motoszkál-

tak Róger fejében, abban nem kételkedett, hogy ezalatt »elszánt férfiak társasága« az idegen, a rabló banda értette, melybe őt belepni felszólította s most már csaknem bizonyosra vette, hogy az, kivel öltönyt váltott, a banda főembere, talán éppen Bête-noir maga volt és e felfedezésnek egy cseppet sem örült, mert bizony a gályarabok közzé jüni egyértelmű volt a nantesi verpaddal.

Midőn a koresmárosné behozta a reggelit, jó étvágyal hozzá látott s azt hamarosan el is költötte, mert a talaj csak úgy égett lábai alatt. Amint reggelijét befejezte, felkelt s egy aranyat adott a koresmárosnának.

— Oh édes Istenem hiszen ez egy louis d'or, ki tudná ezt Tour-an-Bloisban felváltani.

— Ugy tartsa meg az egészet — kiáltá és gyorsan elhagyta az ivót.

Nagy meglepetésében a koresmárosné majd a földig hajlott a parasztnak hitt ember előtt s még mindig hajlongott, midőn az udvaron lödögös hangzott fel s egy csendőrmester két más csendőrrel érkezett meg. Leszálltak lovaikról és hatalmas kardcsörgés, sarkantyupengés között bementek az ivóba.

— Ezer mennydörgős adta! — káromkodott a csendőrmester hatalmas bajuszát pödörve. Bort ide!

— Gyorsan lovagoltunk és szomjasak vagyunk, toldá meg az egyik csendőr.

— És azonfelül telve méreggel, — folytatta az őrmester egy pohár bort kiürítve. Képzeld csak koresmárosné, mi azt a gézengúz Bête-noire-t vettük üldözőbe.

— Lehetséges!? — kiáltá a koresmárosné.

(Folyt. köv.)

Amerikai zsebórák.

Jótállással, hogy a nickel színét nem változtatja, szerkezete pontosabb és jobb, mint a legdrágábbaké.

Ára darabonként 3 frt.

Jótállás mellett, míg a készlet tart.

Hozzá ezüstös óraláncz 60 kr.

Önberetváló készülék.

Fox, valódi solingeni gyártmány, sok kiállításon kitüntetve, gyakorlás nem kell. Megvágás kizárva. Tiszta és kényelmes munka. Bőrbe-tegtségtől megment. Tartós és pénzt megtakarító. Darabja 3 frt.

A penge *** esillagos aczélból és a többi részei alpacából vannak.

Egy külön penge hozzá 1 forint.

Megrendelhető: (3)

POLLÁK SÁNDOR főbizományosnál

BUDAPEST, V. ker., Kálmán-utca 17.

Gyűjtőknek 5 drb után egy ingyen küldetjk.

Ruszti borozó Ujpesten.

Jókai- és Mária-utca sarok.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek becses tudomására hozni, miszerint a bőséges szüret küszöbén, abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy valódi sajáttermesű ruszti fajboraimat október hó 1-től fogva állandóan az eddiginél val lejjebb szállított áron mérhetem.

Árjegyzék: (2)

Ruszti siller literje	40 kr.
» » vörös burgundi literje	40 »
» » fehér asztali literje	50 »
» » fehér pecsenye literje	60 »

ISKOLAKÖNYVEK,

iskolatáskák, rajz- és írószerek,

☞ körzők, rajztáblák, ☞

vászonfedelű irkák legujabb kiállításban,

diszes fedelű, elsőrendű fiumei rajzpapírból készült rajztömbök,
legfinomabb fekete, piros és kék tinták, chinai tusok

legjutányosabb árakban, pontos kiszolgálás mellett

SCHÖN BERNÁT

könyvkereskedő, papir- és nyomtatványszállító

Ujpest, Árpád-ut 15.

Fióközlet: István-tér és templom-
utca sarkán.

Telefon 19—95.

Reggelig nyitva!

Telefon 19—95.

É r t e s í t é s.

Van szerencsem a nagyérdemű közönségnek becses tudomására adni, hogy Ujpesten, Árpád-ut 48. szám alatt levő

Pannonia kávéházamat

a mai kor magasabb igényeinek teljesen megfelelőleg **átalakítottam és azt f. hó 3-án ünnepélyesen megnyitottam.**
Nem kíméltem sem költséget, sem fáradságot ezen nagyobb szabású átalakításnál, nem feledve azt, hogy a n. e. kö-
zönség mind e mai napig jóindulatával és b. pártfogásával támogatott. Főtörekvésem oda irányult, hogy izlésesen berendezett he-
yiségeimmel, jó tekeasztalokkal, bel- és külföldi hírlapokkal, kitűnő italokkal, pontos kiszolgálással stb. nagyrabecsült vendégeim-
nek b. meglegedését kiérdemeljem.

*Együttal bátorkodom igen t. vendégeimnek b. tudomására adni, miszerint abba a kellemes helyzetbe
jutottam, hogy szerencsém volt*

nagyváradai Csillag Izsó

*hírneves primást megnyerni, ki 10 tagból álló zenekarával, személyes vezetése alatt, naponta 8 órától üzlet-
zártáig*

H A N G V E R S E N Y E Z.

Azon reményben, hogy mindezek által igen tisztelt vendégeimnek kellemes szórakozást nyújtó esteket szerzek,
becses pártfogásukat továbbra is kérve, mély tisztelettel

☞ Kerékpárosok találkozása. ☞

Feldmann József
a »Pannonia« kávéház tulajdonosa.

Kitűnő szellőztető

Buffet.

Chambrée Separée.